

Tổn quân Cao Thắng và nhà công nhân súng trường

Tác Giả: Đôn Mai

Chúa Nhật, 28 Tháng 2 Năm 2010 21:43

Cao Thắng là người nổi tiếng vì đã nghiên cứu và chế tạo được nhà công nhân súng trường của Pháp,

góp phần tạo nên sức mạnh của nghĩa quân Phan Đình Phùng trong những ngày đầu chống thực dân Pháp.

Cao Thắng (1864 - 1893), người huyện Hoàng Sơn, tỉnh Hà Tĩnh. Thuở nhỏ ông thông minh, nhanh nhẹn, đặc biệt thích học võ nghệ và binh thư, ham tập võ và săn bắn. Năm 1885, cùng Phan Đình Phùng học chữ ở Cồn Vừng, nổi lên khởi nghĩa, Cao Thắng đem theo 60 thợ rèn, gia nhập nghĩa quân và được phong chức quân cơ.

Lúc đầu nghĩa quân của Phan rất thiếu vũ khí, quân ta chỉ có súng kíp, nỏ p đ n đ ng nòng, bắn xong mất phát lại phải nạp đạn lại, rất nhiều kẻ và mất thì giờ. Cao Thắng chỉ mong có một khẩu súng của thực dân Pháp để học kỹ. Thấy rồi dịp may đã đến.

Cao Thắng chế tạo rèn đúc được 350 khẩu súng, giúp nghĩa quân Pháp khởi đầu 1874.

Bây giờ trên trục đường từ Vinh đi Hoàng Sơn có nhiều đồn phá xuyên qua núi rừng hiểm trở, hai bên lau sậy bạt ngàn, phía giữa là một con đường đất đỏ. Một buổi chiều, có một toán lính gồm hai viên quan Pháp và 15 lính mang súng áp tải một hòm bạc để phát lương cho lính đóng

ở miền Bắc Châu.

Tại vùng lau sậy rộng rãi, Cao Thặng đã bố trí một chiếc trống sấm, tay cầm chiếc dao mai phác. Khi toán lính đi vào trận địa phía kích của ta, Cao Thặng nổ súng hi vọng, quân ta nhất tề xông ra.

Bộ binh này, hai tên sĩ quan và 15 lính bộ tiêu diệt gần hai chục. Ta thu được 17 khẩu súng trường, hơn 600 viên đạn và một ngàn đồng bạc.

Cao Thặng cho tập trung những thanh rèn giỏi ở trong vùng lân cận. Ông tay tháo một khẩu súng ra thành từng mảnh, xem xét kích thước, công dụng của từng bộ phận, rồi đặt thức thanh rèn của theo đúng kích thước mà làm, nếu hỏng lại rèn lại... cho đến khi được một thanh.

Trong một tháng ròng rã, Cao Thặng chỉ huy tập thanh rèn đúc được 350 khẩu súng, giao ngay những súng trường Pháp kiểu 1874.

Súng của Cao Thặng giao ngay của Pháp đến một, sau này khi được các cuộc khai nghĩa của Phan Đình Phùng, một số khẩu súng của nghĩa quân được đưa về Pháp, hai loại súng đó được giao nhau không thể phân biệt được.

Đến ủy Pháp Gosselin lúc bấy giờ viết: "Tôi có đem nhieu khẩu súng đó về bên Pháp, xem nó giao đến một vài chiếc súng của các xạ thủ binh khí nước ta (tên Pháp) chỉ tập. Đến nay tôi đưa cho các quan binh pháo thủ của ta xem, họ cũng không phân biệt được, chỉ hiểu nó khác súng của ta có hai chiếc này thôi: ruột gà không được sắc mảnh và trong lòng súng không có rãnh xoắn".

Ta biết rằng, trong rừng sâu, thiêu u thanh thản, lại bộ phong tỏa bên bờ, nghĩa quân phải dùng giao ông ở dưới lân cận mà làm ruột gà nên để đàn heo của lò xo không được mảnh. Số thì cho người bí mật đi các chợ quê mua gom sắt vụn, cày h, các dụng cụ rèn lân cận.

Còn về đến thì góp nhặt những mảnh thép, nĩa thép, thép dẹt, dát mảnh mà cuốn lân cận. Thanh là một sáng tạo tuy tập vĩ. Số súng này của thêm 150 khẩu súng kíp của nghĩa quân có tập được thành 500 khẩu, quả là một hạm đội mảnh trong buổi đầu của nghĩa quân lúc bấy giờ.

Cao Thặng mất năm 1893 trong một trận tấn công xuống huyện Thanh Chương. Năm nay ông mới 29 tuổi. Sự hy sinh của ông là một trận thất bại của nghĩa quân Phan Đình Phùng.